

T.C.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Erzurum Kent Ormanı Flora Gezisi”

Proje Kodu: 60AE4F43B45A1

SONUÇ RAPORU

Proje Danışmanı:

Doç. Dr. Songül KARAKAYA

Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Proje Yürütücüsü:

Enes TEKMAN

Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Araştırmacılar:

Satuk Buęra ALKUURUK

Maide Sena CİVELEK

Serhat YETER

Yařar Furkan KILINBOZ

Muhammet Ali KOYUNCU

Merve EFE

Bařak IRGAT

Merve HACIKERİMOęLU

Beyzacan Ebrar GÜVEN

Rumeysa ÇETİN

Alperen CANPOLAT

Haziran, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER DİZİNİ.....	5
ÖNSÖZ	6
ÖZET	7
ABSTRACT	8
MATERYAL VE YÖNTEM.....	9
Araştırmanın Türü	9
Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman.....	9
Projenin Uygulanışı.....	9
PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER	12
GEZİ ESNASINDA İNCELENEN BİTKİLERE AİT GÖRSELLER	31
SONUÇLAR	47

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Gezi alanı olan Erzurum Palandöken Kent Ormanı görüntüler	11
Şekil 2. Gezi ana ait görüntüler.....	30
Şekil 3. <i>Hypericum scabrum</i> bitkisine ait görüntü.....	31
Şekil 4. <i>Lotus corniculatus</i> bitkisine ait görüntü.	32
Şekil 5. <i>Centaurea depressa</i> bitkisine ait görüntü.	33
Şekil 6. <i>Rosa pisiformis</i> bitkisine ait görüntü.	34
Şekil 7. <i>Glaucium grandiflorum</i> bitkisine ait görüntü.	35
Şekil 8. <i>Hyoscyamus niger</i> bitkisine ait görüntü.....	37
Şekil 9. <i>Hyoscyamus niger</i> bitkisine ait görüntü.....	38
Şekil 10. <i>Achillea bieberstenii</i> bitkisine ait görüntü.	39
Şekil 11. <i>Verbascum speciosum</i> bitkisine ait görüntü.....	39
Şekil 12. <i>Nepeta transcaucasica</i> bitkisine ait görüntü.....	40
Şekil 13. <i>Sinapis arvensis</i> bitkisine ait görüntü.	40
Şekil 14. <i>Urtica dioica</i> bitkisine ait görüntü.....	41
Şekil 15. <i>Tussilago farfara</i> bitkisine ait görüntü.	41
Şekil 16. <i>Stachys annua</i> bitkisine ait görüntü.	42
Şekil 17. <i>Hypericum perforatum</i> bitkisine ait görüntü.	43
Şekil 18. <i>Myosotis alpestris</i> bitkisine ait görüntü.	44
Şekil 19. <i>Verbascum sp.</i> bitkisine ait görüntü.....	44
Şekil 20. <i>Senecio vernalis</i> bitkisine ait görüntü.	45
Şekil 21. <i>Euphorbia orientalis</i> bitkisine ait görüntü.....	45
Şekil 22. <i>Cardaria draba</i> bitkisine ait görüntü.....	46

ÖNSÖZ

Dünya üzerinde 417 familya ve 14.647 cinse ait 955.791 tohumlu bitki türünün isimlendirilmesi yapılmıştır. Bunların 305.523'ü kabul edilmiş bitki taksonudur. 433.702 bitki taksonu ise sinonim durumundadır. Geri kalan 216.323 adet tohumlu bitki ise Latince isimlerinin kabulü veya sinonim olmaları durumu değerlendirilemeyenlerdir çünkü bunlar hakkında yeterli veri bulunmamaktadır.

Ülkemiz, flora ve vejetasyon bakımından en önemli bölgelerden birisidir. Bunun en önemli sebeplerinden biri üç flora bölgesinin kesiştiği yerde bulunmasıdır. Bu sebeple, ülkemiz florası yıllardır birçok botanikçinin ilgisini çekmektedir. Ayrıca, çok sayıda endemik bitki Türkiye'de yetişmektedir. Farklı ekolojik şartlardan dolayı birçok bitki türü Erzurum ilinde yetişmektedir. Ülkemizde yetişen bitki türlerinin dijital ortama aktarıldığı TÜBİVES (2020)'e göre Erzurum florasında 1392 takson yetişmekte ve bu taksonların 264'ü endemiktir (%18.9) .

ÖZET

Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencileri olarak hazırladığımız "Erzurum Kent Ormanı Flora Gezisi" adlı projenin amacı, bitki çeşitliliği açısından oldukça önemli ve zengin olan Erzurum Kent Ormanı florasının tanıtılmasıdır.

Projenin yürütüldüğü Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde bitkiler alemi ile ilgili birçok ders eğitimi verilmektedir. Farmakognozi ve Farmasötik Botanik dersleri sayesinde fakülte öğrencileri tıbbi bitkilerin teşhisi, tanınması, ayırt edilmesi ve bitkinin çeşitli kısımlarında bulunan etkili bileşiklerin saflaştırılması gibi konularda gerekli bilgileri edinmişlerdir. Bu bilgiler de çeşitli laboratuvar dersleri ile desteklenmiştir. Flora gezimiz yaklaşık olarak 6 saat sürmüştür. Gezimiz sayesinde floramızda bulunan bitkilerin çiçek açma dönemleri gözlemlenmiştir. Proje kapsamında karşılanan broşürler öğrencilere önceden dağıtılarak flora hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, Flora, Gezi

ABSTRACT

The aim of the project named "Erzurum Urban Forest Flora Trip", which we organized as students of Atatürk University Faculty of Pharmacy, is to introduce the flora of Erzurum Urban Forest, which is very important and rich in terms of plant diversity.

Many courses are taught about the plant kingdom at Atatürk University Faculty of Pharmacy where the project is executed. Thanks to the Pharmacognosy and Pharmaceutical Botany courses, the students of the faculty gained the necessary information about the diagnosis, recognition and differentiation of medicinal plants and the purification of effective compounds in various parts of the plant. This information is supplemented by a variety of laboratory classes. Our Flora trip took approximately 6 hours. Thanks to our trip, the blooming periods of the plants in our flora were observed. Brochures, which were received within the scope of the project, were distributed to the students in advance, and they were informed about the flora.

This project was supported by Atatürk University Social Awareness Projects.

Keywords: Erzurum, Flora, Excursion

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 08.06.2021 tarihinde 10.00-16.00 saatleri arasında Erzurum Kent Ormanı'nda gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projenin uygulanması için gerekli afiş, broşür ve yaka kartlarının tasarımı ve temini Zafer Medya Grup' dan temin edilmiştir. Gezi esnasında dağıtılacak olan yiyecek ve içecekler Haktan Gıda ve Arslan Mağazacılık' dan temin edilmiştir.

Projenin uygulanacağı gün pandemi dolayısıyla her öğrenci kendi ulaşımını sağlayarak Kent Ormanı önünde saat 10.00 da toplanmıştır. Öğrencilere yaka kartları ve broşürleri teslim edildikten sonra Danışman Hocamız Doç. Dr. Songül KARAKAYA' nın bilgileri ışığında çiçeklenme dönemindeki bitkilerin teşhisi ve değerlendirilmesi yapıldı. Saat 12.30 da dinlenme molası yapılarak yiyecek ve içecek ikramı yapıldı. Yarım saat dinlenme molasından sonra Kent Ormanı gezimiz devam etti. Gezimiz bittikten sonra toplanılan bitkilerin değerlendirilmesi ve bilgi yarışması yapıldı. Bunun yanında bu güzel doğa manzarasında bulunan bitkilerimizi fotoğraflayan arkadaşlar için fotoğraf yarışması yapıldı. Kazananlar tebrik edilerek ve hediyeleri takdim edilerek gezimiz sonlandırıldı.

YÖNTEM (AÇIKLAMA/ÇALIŞMANIN SÜREÇ ADIMLARI):

1. Bilgilendirme afişi, broşür ve yaka kartlarının hazırlanması,
2. Proje için gerekli yiyecek ve içeceklerin temin edilmesi
3. Proje çalışma alanını, Erzurum iline bağlı şehrin zirvesinde, merkeze 5 km mesafede çamlar arasında birçok imkana sahip dinlenme, yürüyüş ve mesire alanı olan Erzurum Palandöken Kent Ormanı oluşturmaktadır (Şekil 1),
4. Morfolojik olarak bitkilerin teşhisindeki önemli karakteristik yapıların görsel olarak alanda görülmesi,
5. Türlerin botanik özelliklerinin tespit edilmesi,
6. Fotoğraf yarışması ve gezi esnasında toplanan bitkilerle yapılan bilgi yarışması ile gözlemlenen bitkilerin tekrarının yapılması.

Şekil 1. Gezi alanı olan Erzurum Palandöken Kent Ormanı görüntüler

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Şekil 2. Gezi anına ait görüntüler

GEZİ ESNASINDA İNCELENEN BİTKİLERE AİT GÖRSELLER

Şekil 3. *Hypericum scabrum* bitkisine ait görüntü.

Şekil 4. *Lotus corniculatus* bitkisine ait görüntü.

Şekil 5. *Centaurea depressa* bitkisine ait görüntü.

Şekil 6. *Rosa pisiformis* bitkisine ait görüntü.

Şekil 7. *Glaucium grandiflorum* bitkisine ait görüntü.

Şekil 8. *Hyoscyamus niger* bitkisine ait görüntü.

Şekil 9. *Hyoscyamus niger* bitkisine ait görüntü.

Şekil 10. *Achillea bieberstenii* bitkisine ait görüntü.

Şekil 11. *Verbascum speciosum* bitkisine ait görüntü.

Şekil 12. *Nepeta transcaucasica* bitkisine ait görüntü.

Şekil 13. *Sinapis arvensis* bitkisine ait görüntü.

Şekil 14. *Urtica dioica* bitkisine ait görüntü.

Şekil 15. *Tussilago farfara* bitkisine ait görüntü.

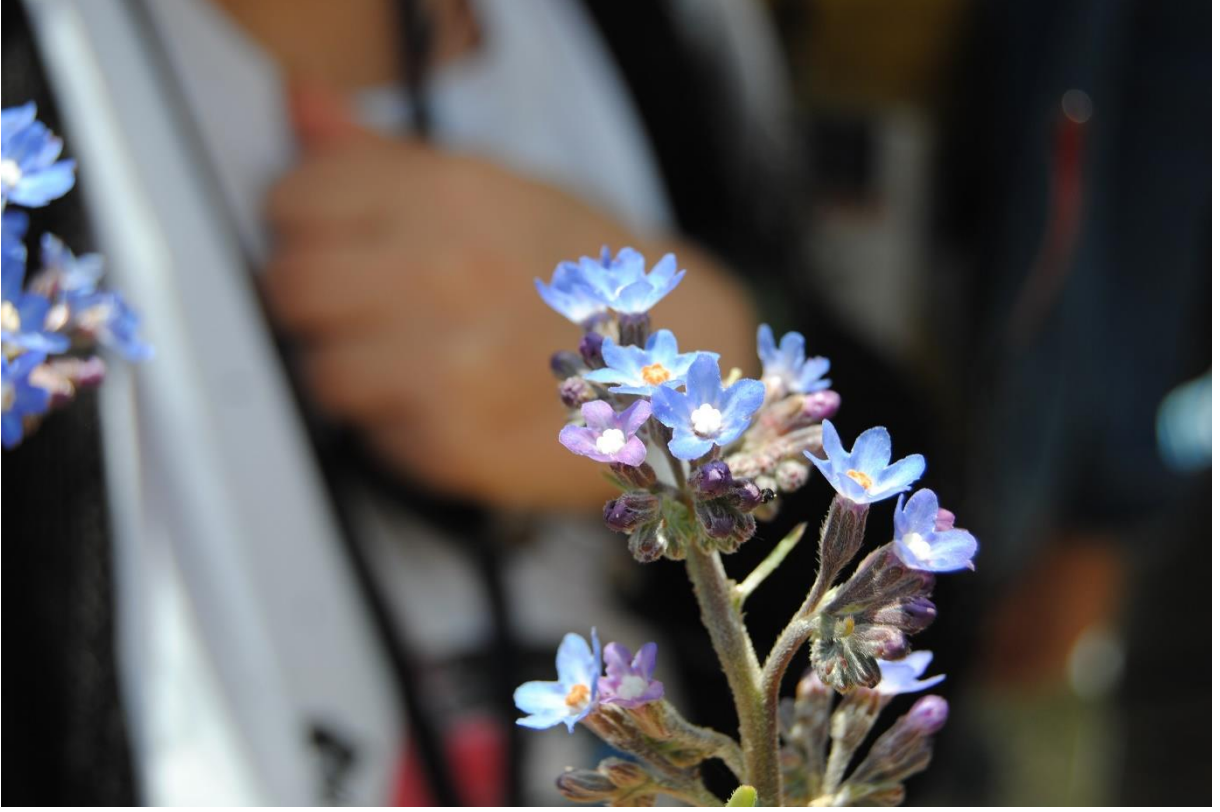
Şekil 16. *Stachys annua* bitkisine ait görüntü.

Şekil 17. *Hypericum perforatum* bitkisine ait görüntü.

Şekil 18. *Myosotis alpestris* bitkisine ait görüntü.

Şekil 19. *Verbascum sp.* bitkisine ait görüntü.

Şekil 20. *Senecio vernalis* bitkisine ait görüntü.

Şekil 21. *Euphorbia orientalis* bitkisine ait görüntü.

Şekil 22. *Cardaria draba* bitkisine ait görüntü.

SONUÇLAR

Gezi alanı olan Erzurum Kent Ormanı'nda toplam 51 takson incelenmiştir. İncelenen taksonlar şunlardır:

1. *Achillea millefolium*
2. *Achillea bieberstenii*
3. *Ranunculus kotschyi*
4. *Crambe orientalis*
5. *Cardaria draba*
6. *Reseda lutea*
7. *Silene vulgaris*
8. *Polygonum cognatum*
9. *Hypericum scabrum*
10. *Hypericum perforatum*
11. *Malva sylvestris*
12. *Astragalus sp.*
13. *Ononis arvensis*
14. *Ononis spinosa*
15. *Trifolium pratense*
16. *Medicago sativa*
17. *Lotus corniculatus*
18. *Rosa pisiformis*
19. *Malabaila dasyantha*
20. *Zosima absinthifolia*
21. *Astrodaucus orientalis*
22. *Cephalaria syriaca*
23. *Helichrysum plicatum*
24. *Helichrysum armenium*
25. *Senecio vernalis*
26. *Tussilago farfara*
27. *Artemisia absinthium*
28. *Gundelia tournefortii*
29. *Centaurea pseudoscabiosa*
30. *Echinops pungens*
31. *Scorzonera tomentosa*
32. *Tragopogon aureus*
33. *Campanula stevenii*
34. *Alkanna orientalis*
35. *Verbascum speciosum*
36. *Nepeta transcaucasica*
37. *Origanum rotundifolium*
38. *Origanum acutidens*
39. *Thymus fallax*

40. *Plantago major*
41. *Euphorbia orientalis*
42. *Urtica urens*
43. *Urtica dioica*
44. *Salix armenorossica*
45. *Betula pendula*
46. *Hyoscyamus niger*
47. *Glaucium grandiflorum*
48. *Centaurea depressa*
49. *Sinapis arvensis*
50. *Stachys annua*
51. *Myosotis alpestris*

Proje sonunda öğrencilerin gezi esnasında edinilen flora bilgileri ile ilgili geri bildirim almak amacıyla iki yarışma (bilgi ve fotoğraf çekimi) yapılmıştır ve birinci olan öğrencilere hediyeler takdim edilmiştir. Derslerde tıbbi bitkiler ile ilgili öğrenilen teorik ve pratik bilgiler canlı örnekler üzerinde öğrencilere hatırlatılmıştır. Böylece, hem Erzurum'un zengin florası hem de tıbbi bitkilerin önemi hakkında tecrübeler edinilmiştir.

Projemizi destekleyerek Eczacılık Fakültesi öğrenci ve akademisyenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.